

Läs mer på:

Verksamt.se

Samlad service från myndigheter

2018

Tryck: E-print. Utgiven i januari 2018. Produktion: Nimbus Communication. Fotograf: Anna Sigvardsson. Arbetsförmedlingen rek. nr 503 507. Bolagsverket nr 15a. Försäkringskassan, Jordbruksverket, Lantmäteriet, Patent- och registreringsverket, Pensionsmyndigheten, Skatteverket SKV 410 utgåva 1.1, Statistiska centralbyrån nr 4b, Tillväxtverket Info 0325 Rev J, Tullverket

Verksamt.se
Samlad service från myndigheter

Starta företag

Information från myndigheterna

Lättläst

Fundera

Jag funderar på
att starta företag.
Vad ska jag tänka på?

Starta

Jag har bestämt mig
för att starta företag.
Hur gör jag?

Driva

Jag driver företag.
Hur gör jag det
på bästa sätt?

Utveckla

Jag vill utveckla mitt
företag. Hur kan jag
gå vidare?

Avveckla

Jag ska avveckla
mitt företag.
Hur går det till?

MYNDIGHETSSAMARBETET
starta & driva företag

Arbetsförmedlingen | Bolagsverket | Försäkringskassan | Jordbruksverket | Lantmäteriet
Patent- och registreringsverket | Pensionsmyndigheten | Skatteverket | Statistiska centralbyrån | Tillväxtverket | Tullverket

Innehåll

Fundera	4
Affärsidé	4
Starta företag när du är anställd	4
Starta företag när du är arbetslös	5
Starta företag när du studerar	5
Registrera ditt företag	5
Välkommen till Starta företag-dagen!	6
Starta	7
Gör en affärsplan	7
Låna pengar	8
Behöver du tillstånd?	8
Registrera verklig huvudman	8
Välj företagsform	9
Registrera ditt företag	12
E-legitimation	12
Så skaffar du e-legitimation	12
Bank-id i mobilen	12
Fördelar med e-legitimation	13
Mina sidor	13
Välj rätt SNI-kod	13
Vad ska företaget heta?	14
Skydda ditt företag	14
Företag på landsbygden	16
Kom igång med marknadsföring	16
Hitta en lokal	17
Din pension	17
Driva	18
Gör bokföring	18
Behöver du kassaregister?	18
Dra av kostnader	19
Betala skatt	19
Så här fungerar moms	20
Gör bokslut och deklarerar	20
Vill du anställa personal?	21
Om du blir sjuk	23
Om du får barn	24
Gör ditt företag mer digitalt	25
Utveckla	26
Göra affärer med andra länder	26
Avveckla	28
Hit kan du ringa	29

Till läsaren

Den här broschyren är för dig som vill starta företag. Här får du en överblick och får veta det viktigaste.

Texten är skriven på lättläst svenska utan långa meningar och med förklaringar till svåra ord.

Informationen kommer från elva svenska myndigheter:

Arbetsförmedlingen

Bolagsverket

Försäkringskassan

Jordbruksverket

Lantmäteriet

Patent- och registreringsverket

Pensionsmyndigheten

Skatteverket

Statistiska centralbyrån

Tillväxtverket

Tullverket

I slutet av broschyren finns en beskrivning om vad myndigheterna kan hjälpa till med.

Har du frågor kan du ringa eller skriva till myndigheterna.

Telefonnummer och webbadresser finns i slutet av broschyren.

verksamt.se

På webbplatsen verksamt.se har myndigheterna samlat information och tjänster för dig som ska starta företag.

På verksamt.se kan du

- göra en affärsplan
- ansöka om F-skatt eller FA-skatt
- skydda företagets namn
- registrera företaget som arbetsgivare
- momsregistrera företaget
- anmäla ändringar i företaget.

Fundera

Funderar du på att starta företag?

Då behöver du en idé
som du kan tjäna pengar på.
Det kan vara något som du vill sälja.
Det kan också vara ett arbete
som du tar betalt för.

Affärsidé

Företagets affärsidé handlar om vad du ska sälja,
hur du ska sälja
och till vem du ska sälja.
Affärsidén ska också beskriva företagets styrka
och vad företaget är särskilt bra på.

Man brukar säga att affärsidén är grunden
som företaget vilar på.
Med en genomtänkt affärsidé ökar dina möjligheter att lyckas.

När du väl har hittat din affärsidé
är det bra att formulera den enkelt och kortfattat.
Det räcker med några meningar.

Starta företag när du är anställd

Du kan starta företag även om du har ett annat jobb.
Då får du arbeta med ditt företag när du är ledig från ditt jobb.
Tänk på att ditt företag inte får göra samma sak
eller ha samma kunder som företaget du jobbar på.
Prata med din arbetsgivare så att ni är överens
innan du startar ditt företag.

Starta företag när du är arbetslös

Om du är arbetslös och vill starta företag
kan du få hjälp av Arbetsförmedlingen.
På Arbetsförmedlingen kan du diskutera din idé
och lära dig mer om hur du startar företag.

Du som är inskriven på Arbetsförmedlingen
kan ansöka om ekonomiskt stöd när du startar företag.
Om du är ny i Sverige kan du också få ekonomiskt stöd.
Kontakta Arbetsförmedlingen så hjälper de dig.
Du kan få stödet i 6 månader.
Du kan också få praktisera inom den bransch du ska jobba,
eller gå en utbildning där du lär dig göra en affärsplan.

Arbetsförmedlingen gör alltid en bedömning,
alltså undersöker om företaget kan fungera på arbetsmarknaden.
Sen bestämmer Arbetsförmedlingen om de kan ge ekonomiskt stöd eller inte
när du startar företag.

Starta företag när du studerar

Studenter kan också starta företag.
Tänk på att studielånet och studiebidraget blir mindre
när företaget går med vinst.

Registrera ditt företag

Innan du startar företag ska du registrera det hos myndigheterna.
Det kan du göra på webbplatsen verksamt.se.

Om din registrering blir godkänd får du ett registerutdrag.
Det är ett dokument som visar att företaget är godkänt för företagsskatt (F-skatt).
Det visar också om företaget är registrerat för moms
eller är registrerat som arbetsgivare.

Om du både är anställd och har ett företag
får du ett papper som visar att ditt företag är godkänt för F-skatt
och att du betalar skatt som anställd (A-skatt).

Skicka in din anmälan tidigt
så att alla papper är klara när du ska starta företaget.

e-tjänst

elektronisk tjänst som du kan använda
för att göra ärenden med dator eller mobiltelefon

Starta

Välkommen till Starta företag-dagen!

Vill du veta mer om hur du startar företag?
Då kan du anmäla dig till Starta företag-dagen.

Starta företag-dagen arrangeras i flera städer i Sverige.
Då kommer föreläsare från myndigheterna
och berättar om skatt, bokföring och annat
som företagare behöver veta.

Gå in på www.verksamt.se/starta-foretag-dagen
så ser du när Starta företag-dagen arrangeras.
Där kan du också anmäla att du vill komma.

Var noga när du planerar företagsstarten.
Tänk igenom din idé och hur du ska arbeta för att lyckas.
Skriv ner allt i en affärsplan.
Den är bra att ha både för dig själv
och för att visa andra
vad du vill med ditt företag.

Gör en affärsplan

I affärsplanen skriver du

- vad du vill sälja
- vem du tror ska köpa det som du säljer
- hur mycket du tror att du kan sälja.

I affärsplanen ska du också göra en budget
där du försöker räkna ut vilka intäkter och utgifter
företaget kommer att ha.

Skriv affärsplanen så att den är lätt att förstå.
Du kan visa affärsplanen för kunder
och andra som vill veta mer om ditt företag.
Om du behöver låna pengar
kan du visa affärsplanen för banken.

När du ändrar på något i företaget
ska du ändra det i affärsplanen.

På verksamt.se finns en e-tjänst
där du kan skapa din affärsplan.

intäkt

pengar som företaget får
för det som företaget säljer

utgift

pengar som företaget betalar
för det som företaget köper

Låna pengar

Många företag som behöver pengar lånar av banken. För att få låna ska du kunna visa att ditt företag går bra och ger vinst. Det är svårt om företaget är nystartat. Då kan banken istället kräva att du har sparade pengar eller att du äger en bostad som är värd mycket pengar.

Banken kan också kräva att du har en borgensman. Det är en person som lovar att betala tillbaka lånet om du själv inte kan göra det.

Tänk på att det kostar pengar att låna. Ta med kostnaderna i företagets budget.

I slutet av broschyren finns kontaktuppgifter till rådgivare som kan hjälpa till när du startar företag.

Behöver du tillstånd?

Innan du startar ditt företag ska du ta reda på om du behöver tillstånd. Tillstånd behövs till exempel om du ska sälja mat, arbeta som frisör eller köra taxi. För att få tillstånd ska ditt företag uppfylla krav från olika myndigheter.

Du kan se vilka tillstånd som finns på webbplatsen verksamt.se. Där finns en e-tjänst som heter Lämna uppgifter och sök tillstånd. Vissa tillstånd kan du söka på webbplatsen verksamt.se. Andra tillstånd finns på myndigheternas webbplatser. Där finns e-tjänster och blanketter som du kan använda när du ska söka tillstånd.

En del tillstånd kostar pengar. Ibland kan det ta tid innan du får tillstånd.

Registrera verklig huvudman

En verklig huvudman är den som äger och är ansvarig för företaget. De flesta företag ska registrera vem som är verklig huvudman i företaget. Det gör du hos Bolagsverket på webbplatsen www.bolagsverket.se. Men har du enskild näringsverksamhet behöver du inte göra det.

Välj företagsform

När du startar företag ska du välja vilket sorts företag du vill ha.

De vanligaste företagsformerna är

- enskild näringsverksamhet
- aktiebolag
- handelsbolag
- kommanditbolag
- ekonomisk förening.

Här är en sammanfattning av det som är viktigast att veta. Tänk igenom vad som passar bäst för dig och det som du ska göra.

Enskild näringsverksamhet

Är det du själv som ska äga företaget? Då kan du starta en enskild näringsverksamhet. I en enskild näringsverksamhet har du själv ansvar för företaget. Du kan sköta företagets ekonomi själv men det kan vara bra att ha en revisor att fråga om råd.

Innan du startar ska du registrera företaget till Skatteverket. Det kan du göra på webbplatsen verksamt.se. Om anmälan blir godkänd får du ett registerutdrag från Skatteverket. Det är ett dokument som visar att du är godkänd för företagsskatt (F-skatt). Det visar också om du är registrerad för moms eller är registrerad som arbetsgivare. På registerutdraget står ditt organisationsnummer. För en enskild näringsverksamhet är det samma som ditt personnummer.

Du kan registrera företaget hos Bolagsverket om du vill. Då blir ditt företagsnamn skyddat så att andra företag i samma bransch inte kan använda det. Skyddet gäller i det län som ditt företag är registrerat i.

Handelsbolag

Vill du driva företag tillsammans med någon? Då kan ni bilda ett handelsbolag. Ni som bildar bolaget kallas bolagsmän. En bolagsman kan också vara ett annat företag eller en förening.

Innan ni startar ska ni registrera handelsbolaget hos Skatteverket och Bolagsverket. Det kan ni göra på webbplatsen verksamt.se. Om anmälan blir godkänd får handelsbolaget ett registerutdrag från Skatteverket. Det är ett dokument som visar att handelsbolaget är godkänt för företagsskatt (F-skatt).

revisor
en person som kontrollerar hur ett företag sköter sin ekonomi

Det visar också om handelsbolaget är registrerat för moms eller är registrerat som arbetsgivare.
Handelsbolaget får ett organisationsnummer från Bolagsverket och namnet blir skyddat i samma län som företaget är registrerat i.

Ni som är bolagsmän bestämmer tillsammans över handelsbolaget och det är viktigt att ni är överens.
Ni ska skriva ett bolagsavtal där det står hur ni ska dela på arbetet och pengarna.
I avtalet ska det stå vad som händer om någon av er vill sluta i företaget.

Varje bolagsman har ansvar för handelsbolagets avtal och skulder.
Det betyder att du kan bli tvungen att betala företagets skulder med dina privata pengar.
Sedan får du kräva att de andra bolagsmännen betalar sin del till dig.

Ni kan sköta handelsbolagets ekonomi själva men det kan vara bra att ha en revisor att fråga om råd.

Kommanditbolag

För ett kommanditbolag gäller nästan samma regler som för handelsbolag.
Men det finns skillnader.
Kommanditbolaget har bolagsmän som satsar pengar i bolaget och bara tar ansvar för sin del.
De kallas kommanditdelägare.

Kommanditbolaget ska ha en bolagsman som har hela ansvaret för företagets avtal och skulder.
Den personen kallas komplementär.

Aktiebolag

Du kan starta ett aktiebolag själv eller tillsammans med andra.
Ni ska ha 50 000 kronor som ni sätter in i företaget.
Pengarna kallas aktiekapital.
Aktiekapitalet kan också vara maskiner och byggnader som aktiebolaget äger.
Ni som driver aktiebolaget kallas aktieägare.

Aktieägarna väljer en styrelse som bestämmer över aktiebolaget.
Styrelsen kan vara en eller flera personer.
Aktiebolaget kan också ha en verkställande direktör som styrelsen väljer.

En stiftelseurkund är ett dokument som du skapar när du ska bilda ett aktiebolag.

Där ska det stå

- vem eller vilka som är med i aktiebolagets styrelse
- vem som äger aktier i bolaget
- vad aktierna kostar.

Ibland ska en stiftelseurkund även innehålla andra uppgifter.

Du ska anmäla aktiebolaget till Skatteverket och Bolagsverket.
Det kan du göra på webbplatsen verksamt.se.
Om anmälan blir godkänd får aktiebolaget ett registerutdrag.
Det är ett dokument som visar att aktiebolaget är godkänt för företagsskatt (F-skatt).
Det visar också om aktiebolaget är registrerat för moms eller är registrerat som arbetsgivare.
Aktiebolaget får ett organisationsnummer och namnet blir skyddat i hela landet.
Då kan inget annat företag i samma bransch registrera det.

Du kan sköta aktiebolagets ekonomi själv men det kan vara bra att ha en revisor att fråga om råd.
Alla aktiebolag ska lämna en årsredovisning till Bolagsverket varje år.
Stora aktiebolag måste ha en revisor.

Ekonomisk förening

En ekonomisk förening kan bildas av tre personer eller fler.
Föreningens medlemmar väljer en styrelse.
Styrelsen består av minst tre personer.
Ni driver föreningen tillsammans och bestämmer lika mycket.

Varje person som blir medlem betalar pengar till föreningen.
Det kallas insats.
Ni kan också bestämma att föreningen ska ha en medlemsavgift som medlemmarna betalar varje år.

En ekonomisk förening ska ha en revisor som kontrollerar att föreningen sköter ekonomin.
Medlemmarna har inte ansvar för föreningens avtal och skulder.
Men de som sitter i föreningens styrelse kan bli ansvariga om de inte sköter sitt uppdrag.

Innan ni startar ska ni registrera föreningen hos Skatteverket och Bolagsverket.
Det kan ni göra på webbplatsen verksamt.se.
Om anmälan blir godkänd får föreningen ett registerutdrag från Skatteverket.
Det är ett dokument som visar att föreningen är godkänd för företagsskatt (F-skatt).
Det visar också om föreningen är registrerad för moms eller är registrerad som arbetsgivare.
Föreningen får ett organisationsnummer från Bolagsverket och namnet blir skyddat i hela landet.

Registrera ditt företag

När du ska registrera ditt företag loggar du in med din e-legitimation på Mina sidor. Tjänsten finns på webbplatsen verksamt.se. Du kan läsa mer om tjänsten Mina sidor på nästa sida i broschyren. Om du inte kan registrera ditt företag på webben kan du skicka en blankett till Bolagsverket. Du kan ladda ner eller beställa blanketter på webbplatserna www.bolagsverket.se och www.skatteverket.se. Du kan kontakta Bolagsverket om du behöver hjälp.

E-legitimation

Du kan legitimera dig med en e-legitimation precis som med ett id-kort eller körkort fast du gör det på internet. Du kan snabbt och enkelt sköta ditt företag på verksamt.se med din e-legitimation. Du kan ha din e-legitimation som en fil i din dator, på ett kort eller med bank-id i din mobil.

Så skaffar du E-legitimation

Du som är kund i en internetbank kan skaffa e-legitimation på kort eller ladda ner en fil till din dator. De flesta banker har också mobilt bank-id.

Du måste ha ett svenskt personnummer och vara över en viss ålder. Vilken ålder som gäller kan du se på bankernas webbplatser eller andra webbplatser som kan ge en e-legitimation.

Aktiebolag, handelsbolag och föreningar använder firmatecknarens eller ombudets e-legitimation.

Bank-id i mobilen

Mobilt bank-id är en e-legitimation för smarttelefoner och surfplattor. Du kan legitimera dig och skriva under med ett mobilt bank-id. Du behöver bara ha med dig din mobil eller surfplatta där du har ditt bank-id installerat.

De flesta moderna mobiltelefoner och surfplattor kan installera bank-id om du kan komma ut på internet.

Du måste ladda ner och installera bank-ids säkerhetsapp och hämta mobilt bank-id från din internetbank.

Fördelar med E-legitimation

Du kan använda samma e-legitimation för många olika tjänster på internet hos olika myndigheter, kommuner eller företag.

Det finns flera fördelar med att använda e-tjänster istället för att skicka blanketter på papper.

- Du sparar tid.
- Du kan göra dina ärenden när du vill och slipper vänta i telefon.
- Du kan ändra om du gjort något fel och du kan se dina egna uppgifter.
- Du kan få hjälp med att räkna ut dina uppgifter.

En myndighet får inte uppgifter från dig förrän du har signerat och skickat in din ansökan eller anmälan med din e-legitimation. Sedan får du ett kvitto på att din anmälan eller ansökan är inskickad.

Det här kan du göra på verksamt.se med hjälp av din e-legitimation:

- göra en affärsplan
- registrera ditt företag och ansöka om F-skatt

Mina sidor

På webbplatsen verksamt.se finns en tjänst som heter Mina sidor. Där kan du spara alla dina uppgifter om ditt företag om du har en e-legitimation. Ingen kan se vad du sparar för det är bara du som kan logga in på Mina sidor.

Välj rätt SNI-kod

SNI står för Standard för svensk näringsgrensindelning. En eller flera SNI-koder beskriver din verksamhet. En SNI-kod består av fem siffror. Du anger din SNI-kod när du registrerar ditt företag på verksamt.se. Statistiska centralbyrån (SCB) använder uppgifterna till statistik och till SCB:s företagsregister.

I registret ska alla Sveriges företag finnas med. Ibland måste du lämna information om ditt företag till SCB.

SCB kommer då att ta kontakt med dig.

Vad ska företaget heta?

När du startar företag ska du välja ett företagsnamn.

Namnet kan beskriva vad företaget gör och på vilken plats företaget finns.

Det kan också vara ett namn som du har hittat på.

Det finns regler som du måste följa.

Du får inte ta ett namn som liknar ett annat företagsnamn i samma bransch eller ett annat varumärke.

På webbplatsen verksamt.se finns en e-tjänst som heter Sök företagsnamn.

Där kan du söka på olika företagsnamn och se vilka som redan är registrerade.

För att vara säker på att ditt företagsnamn är ledigt måste du anmäla det till Bolagsverket som kontrollerar och godkänner namnet.

När namnet är registrerat kan andra företag inte välja samma namn.

Vänta med att beställa skyltar och annat material med företagets namn på tills det är registrerat hos Bolagsverket.

Skydda ditt företag

Ta hand om det unika i ditt företag

Immateriella tillgångar är sådana tillgångar som det inte går att ta på.

Det kan vara design på produkter eller patent på en unik produkt eller teknik.

Om ditt företag har sådana tillgångar

som inte andra kan kopiera

kan du tjäna mycket pengar på din produkt eller tjänst.

Kontakta Patent- och registreringsverket om du vill veta hur du kan ta patent på en unik produkt eller teknik.

Skydda ditt varumärke

Ett varumärke är något som är speciellt för just dig och ditt företag.

Ett varumärke kan vara en symbol eller ett namn.

Det är viktigt att du utvecklar och tar hand om ditt varumärke.

Då får ditt företag lättare att växa och du kan tjäna mer pengar.

När en kund köper en vara eller tjänst

kan det vara viktigt för kunden

vilket varumärke varan eller tjänsten har.

Om du registrerar ditt varumärke

kan du skydda de värden du har skapat i företaget.

Med varumärkesskydd kan du stoppa andra företag från att göra exakt så som du gör.

De får inte kopiera din produkt eller tjänst.

Varumärket behöver inte vara samma som ditt företagsnamn och du kan behöva ha flera varumärken för dina produkter eller tjänster.

Hos Patent- och registreringsverket får du hjälp med att ansöka om varumärkesskydd.

Försäkra dig och ditt företag

När du startar ett företag ska du fundera över vilka försäkringar du behöver.

Din privata hemförsäkring gäller inte för ditt företag.

Här är en sammanfattning av det som är viktigast att veta.

Tänk igenom vad som passar bäst för dig och ditt företag.

Företagsförsäkringar

Det finns flera typer av företagsförsäkringar:

- **Egendomsförsäkringar**

Du får pengar om det blir inbrott, brand eller vattenskada i företagets lokal.

- **Ansvarsförsäkringar**

Du får pengar om ditt företag måste betala skadestånd för något som har hänt.

- **Avbrottsförsäkringar**

Du får pengar om du inte kan jobba i företaget under lång tid.

- **Rättsskyddsförsäkringar**

Du får pengar om du behöver betala för advokater och rättegångar.

- **Kompanjonförsäkringar**

Du får pengar om den som du delar ditt företag med blir mycket sjuk eller dör.

kollektivavtal

ett skrivet avtal mellan arbetsgivare och anställda som är med i fackföreningar

a-kassa

(förkortning av arbetslöshetskassa) en organisation som betalar ut pengar till sina medlemmar om de blir arbetslösa

Liv- och olycksfallsförsäkring

Som företagare kan det vara bra att ha en olycksfallsförsäkring. Då får du pengar om du skadar dig så att du inte kan arbeta. Har du en livförsäkring kan din familj få pengar om du dör.

Om ditt företag har anställda med kollektivavtal måste ditt företag ha en arbetsmarknadsförsäkring. Försäkringen betalar pengar till de anställda om de blir sjuka eller skadade på jobbet.

Arbetslöshetsförsäkring

Om företaget går dåligt och du måste sluta med det kan du få pengar från arbetslöshetsförsäkringen. För att räknas som arbetslös måste du sluta arbeta helt i företaget.

Hur mycket pengar du kan få från a-kassan när du är arbetslös beror på om du är medlem i en a-kassa eller inte. Om du är medlem i en a-kassa kan du få större ersättning. Om du inte är medlem i en a-kassa kan du söka grundbelopp från Alfa-kassan.

Företag på landsbygden

Det kan finnas fördelar med att ha företag på landsbygden. På landsbygden är det ofta billigare att köpa mark och att hyra lokaler. Du kan få ekonomisk hjälp för att starta och driva företag på landsbygden. Du kan få hjälp av en rådgivare på många platser i Sverige, även i mindre orter.

Om du är orolig för att inte få så många kunder, kan du använda webben för att nå fler kunder. Hos Jordbruksverket får du råd om att starta företag på landsbygden.

Kom igång med marknadsföring

Som företagare ska du marknadsföra ditt företag så att kunderna vet att ditt företag finns och vill köpa det som du säljer. Försök att hitta olika sätt att berätta om dina varor eller tjänster. Fundera på om du kan lösa dina kunders problem med det som ditt företag gör.

Du kan göra mycket själv utan att det kostar så mycket. Vad som är bäst beror på vad du arbetar med, vilka dina kunder är och var kunderna finns.

marknadsföra
göra reklam för

Hitta en lokal

En del företagare kan sitta hemma och jobba. Andra behöver en lokal att arbeta i. Tänk igenom vad du behöver för ditt företag. Ska det finnas plats för kontor, lager och personalutrymmen? Ska lokalen ligga mitt i stan eller är det viktigare att det finns en stor parkering?

En del företag måste ha lokaler som uppfyller särskilda krav. Du måste själv kolla upp vilka krav som finns på just ditt företag och din lokal.

När du har hittat en lokal som du vill hyra ska du kolla noga vad som står i kontraktet. Du ska veta vad som ingår i hyran och hur lång uppsägningstiden är. Om du tycker att det är för dyrt kan du diskutera hyran med hyresvärden. Om lokalen behöver byggas om kanske hyresvärden kan betala ombyggnaden.

Har du en annan besöksadress för din verksamhet än din postadress? Kom ihåg att ange besöksadressen när du registrerar ditt företag på verksamt.se. Besöksadressen registreras då hos Skatteverket och lämnas vidare till SCB:s företagsregister.

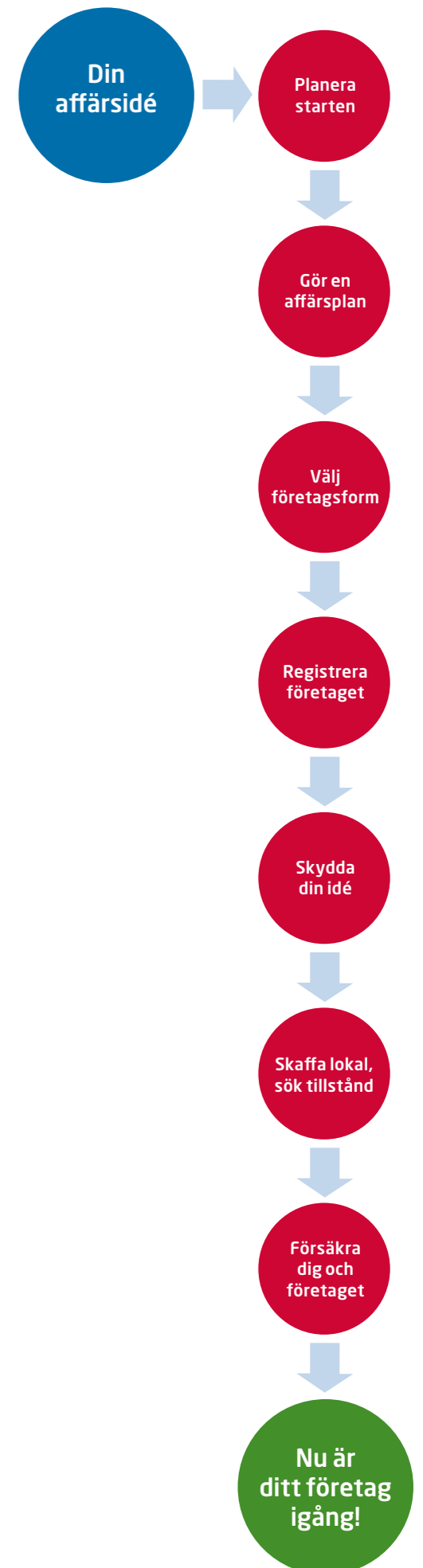
Din pension

Du som har ett företag har ett eget ansvar att tjäna in till din pension. För att du ska få allmän pension är det viktigt att du betalar egenavgift eller arbetsgivaravgift och allmän pensionsavgift via skatten. Du behöver alltså ta ut lön eller vinst för att få en bra grund till den pension du ska få i framtiden.

Som företagare är det också bra om du sparar ännu mer pengar till din pension så att du kan leva ett bra liv när du blir äldre. Många personer som är anställda får tjänstepension av sin arbetsgivare. Den brukar motsvara ungefär 4,5 procent av lönen. Därför är det bra om du sparar ungefär lika mycket privat för att kompensera för den tjänstepension du inte får.

uppsägningstid

tiden som du måste betala hyra efter att du har talat om för hyresvärden att du ska flytta

Driva

Håll ordning på företagets papper så blir det enklare att sköta ekonomin. Som företagare ska du ha kvitto på allt och bokföra alla inbetalningar och utbetalningar.

Gör bokföring

Bokföringen visar hur mycket pengar företaget har köpt och sålt för. I bokföringen samlar du alla kvitton, räkningar och kontoutdrag som gäller företaget. Bokföringen behöver du för att se hur det går för företaget. Bokföringen behöver du också för att räkna ut företagets vinst och hur mycket skatt du ska betala.

Du kan göra bokföringen själv eller låta någon annan göra den åt dig. Även om någon annan gör bokföringen ska du förstå den eftersom du har ansvar för att bokföringen stämmer.

Behöver du kassaregister?

Om du säljer varor och tjänster till kunder som betalar direkt med pengar eller med kontokort måste du ha ett godkänt kassaregister. Kassaregister är en kassaapparat som Skatteverket kan läsa av. Om du har kassaregister ska du anmäla det på Skatteverkets webbplats.

Dra av kostnader

Som företagare får du göra avdrag för kostnader som är nödvändiga för att du ska kunna driva ditt företag. Du kan dra av kostnader för till exempel lokal, telefon och dator. Ibland måste du dela upp avdrag för stora inköp på flera år. Det kallas avskrivning.

Betala skatt

Företagets vinst är pengarna som är kvar när alla kostnader har dragits av från företagets intäkter. Hur mycket skatt du ska betala beror på hur stor vinsten blir och på vilken sorts företag du har.

Har du en enskild näringsverksamhet, ett handelsbolag eller ett kommanditbolag ska du försöka räkna ut i förväg hur stor vinsten kommer att bli. Sedan räknar Skatteverket ut hur mycket skatt du ska betala varje månad. Du får ett papper där det står hur mycket skatt du ska betala och vilket datum skatten ska vara betald. Du betalar in skatten till ett skattekonto. Om du betalar för sent får du betala ränta.

Kontrollera några gånger om året att du betalar rätt skatt. Betalar du för mycket eller för lite kan du ändra din skatt. Det gör du på en blankett som du lämnar till Skatteverket.

Har du ett aktiebolag eller en ekonomisk förening får du lön av företaget som en anställd. Aktiebolaget eller föreningen betalar skatt för lönen. Om aktiebolaget går med vinst ska företaget betala bolagsskatt.

Utdelningar och återbäring

Ett aktiebolag som gör vinst kan dela ut pengar till aktieägarna. Det kallas inkomst av kapital.

En ekonomisk förening som gör vinst kan också dela ut pengar till sina medlemmar. Det kallas återbäring. Kontakta Skatteverket om du vill veta hur du betalar skatt på återbäring.

Så här fungerar moms

Moms är en skatt som läggs på priset på de flesta varor och tjänster som köps och säljs i Sverige. För det mesta gäller 25 procents moms, men vissa varor och tjänster har lägre moms. En del branscher är momsbefriade och lägger inte på någon moms alls. Kontakta Skatteverket och fråga vad som gäller för ditt företag.

Eftersom momsen är en skatt ska staten ha pengarna. Som företagare ska du räkna ut hur mycket pengar det blir. Därför ska du bokföra hur mycket moms som går in och ut ur företaget.

- Ingående moms är momsen som du betalar när du köper något till ditt företag.
- Utgående moms är momsen som du lägger på priset när ditt företag säljer varor och tjänster.

Har du mer utgående moms än ingående moms i företaget ska du betala in pengar till staten. Och tvärtom: Har du mer ingående moms än utgående moms får du tillbaka pengar från staten.

Är intäkterna i företaget mindre än 1 miljon kronor kan du redovisa momsen en gång om året. Om ditt företag har intäkter över 1 miljon kronor ska du redovisa momsen varje månad eller var tredje månad. Du redovisar momsen i en momsdeklaration.

Gör bokslut och deklarerar

När företagets första år är slut ska du göra ett årsbokslut. Då räknar du ihop alla intäkter och utgifter som företaget haft under året och ser hur stor vinsten är. Uppgifterna lämnar du till Skatteverket tillsammans med din inkomstdeklaration. Sedan räknar Skatteverket ut hur mycket skatt du ska betala och jämför det med pengar som du redan har betalat till skattekontot. Har du betalat för lite ska du sätta in mer pengar. Har du betalat för mycket får du pengar tillbaka.

Lämna deklARATIONEN I TID

Du kan fylla i din deklARATION direkt på Skatteverkets webbplats. Du kan också fylla i en pappersblankett som du skickar till Skatteverket. Lämna deklARATIONEN till Skatteverket i tid annars får du betala förseningsavgift.

Ibland måste du lämna information till Statistiska centralbyrån, SCB. SCB kommer då att ta kontakt med dig.

Betalningsanmärkningar

Var noga med att betala företagets fakturor i tid. Om du inte betalar kan kraven lämnas till Kronofogden. Det kostar extra och ditt företag får en betalningsanmärkning. Då kan det bli svårt att låna pengar, köpa på avbetalning eller få kontokort. Har du en enskild näringsverksamhet kan det påverka din privatekonomi så att du får problem när du vill hyra en lägenhet eller ha ett telefonabonnemang.

Skicka in en årsredovisning

En årsredovisning är en sammanställning över vad som hänt i ditt företag under året som varit. I årsredovisningen berättar du till exempel hur mycket pengar som finns i företaget, om du är skyldig pengar och hur mycket pengar du köpt och sålt för.

Du ska skicka en årsredovisning till Bolagsverket om du har:

- en stor enskild näringsverksamhet
- ett handelsbolag eller ett kommanditbolag med juridiska personer som bolagsmän
- ett stort handelsbolag eller kommanditbolag
- ett aktiebolag
- en stor ekonomisk förening.

Vill du anställa personal?

Om du anställer någon i ditt företag blir du arbetsgivare. Det gäller även om den anställde är du själv i ett aktiebolag eller en ekonomisk förening.

betalningsanmärkning

uppgifter om obetalda skulder som kreditupplysningsföretagen samlar in

Lyssna på Skatteskolan

Om du vill lyssna på information om skatt, moms och avgifter kan du gå till webbplatsen www.verksamt.se/skatteskolan.

När du har anställda ska du

- registrera dig som arbetsgivare hos Skatteverket
- betala in och redovisa skatt på de anställdas löner
- betala arbetsgivaravgifter.

Från och med 1 juli 2018 ska du redovisa allt du har betalat för varje anställd. Du redovisar vilken lön dina anställda får varje månad och hur mycket skatt du dragit av.

Vill du ha hjälp med att hitta personal till ditt företag?

Då kan du kontakta Arbetsförmedlingen.

I vissa fall kan Arbetsförmedlingen betala en del av lönen för personal som du anställer.

Anställa med stöd

Du kan få ekonomiskt stöd från Arbetsförmedlingen om du anställer vissa personer.

Det kan vara till exempel någon som är ny i Sverige,

inte har haft ett jobb på länge

eller är ung och aldrig haft ett jobb.

Kontakta Arbetsförmedlingen och få mer information.

Om en anställd blir sjuk

Om en anställd blir sjuk ska företaget betala sjuklön.

Den första sjukdagen får den anställda ingen ersättning alls.

Det kallas karensdag.

Sedan betalar företaget sjuklön dag 2–14.

Dag 8 ska den anställda ha ett intyg från en läkare

som visar att hon eller han fortfarande är för sjuk för att arbeta.

Om den anställda fortfarande är sjuk efter dag 14

ska företaget anmäla det till Försäkringskassan.

Då får den anställda sjukpenning från Försäkringskassan.

Om du anställer personal för kortare tid kan Försäkringskassan betala ut sjukpenning om den anställda blir sjuk.

Anlita en annan företagare

Om ditt företag köper en tjänst av ett annat företag

är det bra om det företaget har F-skatt.

Annars ska du betala in skatt på betalningen som personen får.

Hantera personuppgifter

När du är företagare kommer du att hantera personuppgifter.

Det är uppgifter som handlar om en levande person, till exempel namn eller telefonnummer.

Det finns regler som styr vilka uppgifter du får samla in om andra människor.

Från och med 25 maj 2018 kommer nya regler från EU.

Du kan du läsa mer om reglerna på webbplatsen www.datainspektionen.se/lattlast.

Om du blir sjuk

Du som är företagare kan få pengar från Försäkringskassan om du blir sjuk.

Det är olika regler om du har en enskild näringsverksamhet, ett handelsbolag, kommanditbolag eller om du har ett aktiebolag.

Enskild näringsverksamhet, handelsbolag eller kommanditbolag

Har du en enskild näringsverksamhet,

ett handelsbolag eller ett kommanditbolag

är det företagets vinst som avgör hur mycket pengar du kan få.

Nystartad verksamhet

Om du blir sjuk när ditt företag är nystartat

kan du få pengar från Försäkringskassan

även om företaget inte går med vinst.

De två första åren kan du få lika mycket pengar som en anställd med samma jobb.

Reglerna gäller om du har en enskild näringsverksamhet, ett handelsbolag eller ett kommanditbolag.

Anmäl dig när du blir sjuk

Om du har en enskild näringsverksamhet, ett handelsbolag eller ett kommanditbolag ska du anmäla dig till Försäkringskassan samma dag som du blir sjuk.

De första 7 dagarna som du är sjuk får du inga pengar.

Det kallas karensdagar.

Om du fortfarande är sjuk efter 7 dagar kan du få pengar från Försäkringskassan.

Ändra din karenstid

Du kan välja mellan

1, 14, 30, 60 eller 90 karensdagar.

Om du inte väljer har du 7 karensdagar.

Väljer du fler karensdagar

betalar du mindre i sjukförsäkringsavgifter.

När du fyller 55 år kan du inte ändra till kortare karenstid.

Aktiebolag eller ekonomisk förening

Har du ett aktiebolag eller en ekonomisk förening är det din lön som avgör hur mycket pengar du kan få.

Första dagen du är sjuk är en karensdag.

Då får du inga pengar.

Efter första dagen är det aktiebolaget eller föreningen som betalar ut pengar när du är sjuk.

Är du sjuk i mer än 14 dagar

kan du få pengar från Försäkringskassan.

Då ska aktiebolaget eller föreningen anmäla det till Försäkringskassan.

Om du får barn

Du som är företagare kan få pengar

om du är föräldraledig

eller om du är hemma med barn som är sjuka.

Hur mycket pengar du får beror på

hur mycket pengar du tjänar.

Om du har en enskild näringsverksamhet,

ett handelsbolag eller ett kommanditbolag

är det företagets vinst som avgör hur mycket pengar du kan få.

Om du har ett aktiebolag eller en ekonomisk förening

är det din lön som avgör hur mycket pengar du kan få.

Tar du inte ut någon lön

får du lägsta ersättningen från Försäkringskassan.

Nystartad verksamhet

Om du ska vara föräldraledig när ditt företag är nystartat kan du få pengar från Försäkringskassan även om företaget inte går med vinst.

De två första åren kan du få lika mycket pengar som en anställd med samma jobb.

Reglerna gäller om du har en enskild näringsverksamhet, ett handelsbolag eller ett kommanditbolag.

Gör ditt företag mer digitalt

Det finns digitala hjälpmedel för dig som driver företag.

Du kan använda digitala program

för din bokföring och för din fakturering.

Programmen hjälper dig att hålla koll på

när du ska betala en faktura, eller få betalt från någon.

Du kan också ha en digital brevlåda.

Den loggar du in på med din e-legitimation,

och till brevlådan kommer all post från myndigheterna.

Om du vill marknadsföra ditt företag digitalt

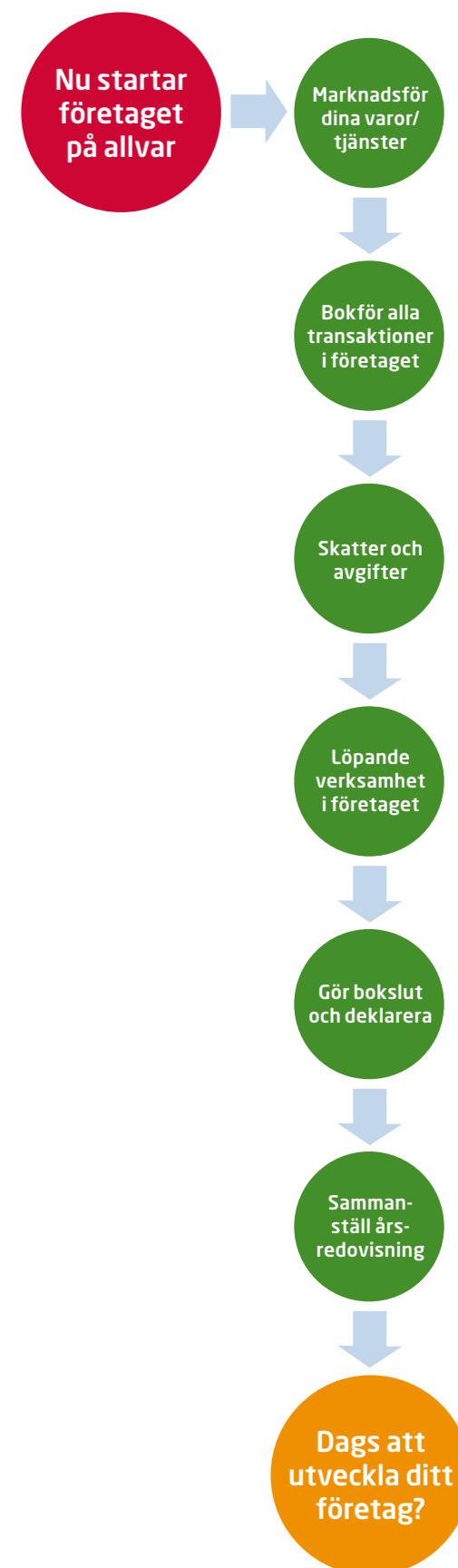
är det bra att ha en egen webbplats.

Där kan du skriva om ditt företag

och vad du kan hjälpa dina kunder med.

Du kan berätta i sociala medier om ditt företag

och om din webbplats.

Utveckla

När du har jobbat några år i företaget vill du kanske göra något nytt som får företaget att växa. Om du behöver pengar kan du låna på banken eller få någon annan att satsa på ditt företag.

Ett sätt att få in pengar är att låna på banken. Det kan vara bra om du ska köpa maskiner eller byggnader.

Ett annat sätt är att du eller någon annan satsar pengar i företaget. Pengarna kallas riskkapital.

En person som satsar riskkapital ska vara aktiv i företaget, till exempel vara med i styrelsen.

Om satsningen går bra får den som har satsat riskkapital vara med och dela på vinsten.

Om det går dåligt förlorar den som har satsat sina pengar.

Du behöver kanske byta företagsform för att kunna ta in riskkapital i företaget.

Om du vill ta in delägare i företaget eller anställa personal kan du också behöva byta företagsform.

Du kan läsa mer om hur du byter företagsform på webbplatsen verksamt.se.

Om du ändrar din verksamhet – kom ihåg att ändra SNI-koder på verksamt.se.

Om du ändrar din besöks- eller postadress – kom ihåg att ändra på verksamt.se/utveckla.

Göra affärer med andra länder

Vill du köpa eller sälja varor och tjänster i andra länder än Sverige? Då ska du ta reda på vilka regler som gäller både i Sverige och i det land som du vill handla med.

Reglerna beror på

- vad ditt företag ska köpa eller sälja
- om ditt företag ska handla med företag eller privatpersoner
- om ditt företag ska handla med länder i EU eller utanför EU.

Sälja och köpa varor

När du handlar med varor från ett annat land är det viktigt att avgöra om den du gör affären med finns inom EU eller inte.

När du handlar med länder i EU behöver du inte tala om det för Tullverket.

Om du handlar med ett land som tillhör EU kan det vara så att samma regler gäller som i Sverige. Men för vissa varor finns speciella regler.

Om landet du gör affärer med inte tillhör EU ska du tala om det för Tullverket, innan du skickar iväg eller beställer en vara. Det kallas för att göra en importdeklaration eller en exportdeklaration.

När ditt företag köper varor från länder utanför EU kallas det för import. När ditt företag säljer varor till länder utanför EU kallas det för export.

Momsregistreringsnummer är ett nummer som du får när du bedriver momspliktig verksamhet och har registrerats hos Skatteverket. I EU kallas momsregistreringsnummer för VAT-nummer. Det är viktigt att du kontrollerar att den du köper varor av har ett riktigt VAT-nummer.

Sälja och köpa tjänster

När du handlar med tjänster behöver du inte lämna tulldeklaration om du handlar med länder inom eller utanför EU.

Om du vill sälja en tjänst inom EU gäller oftast samma regler som i Sverige.

Men inom vissa områden kan det finnas andra regler. Då kan du behöva ett tillstånd eller liknande för att få sälja tjänsten.

Avveckla

När du vill sluta arbeta i företaget kan du avveckla det eller sälja det. Om företaget går bra kan det finnas köpare som är intresserade. Kanske känner du någon som vill ta över?

Om du vill avveckla ditt företag behöver du tid för att planera. Bokföringen ska avslutas på rätt sätt och du ska tänka på hur avvecklingen påverkar din skatt.

Hur du ska avveckla ditt företag beror på vilken företagsform du har. Du kan läsa mer om hur du avvecklar ditt företag på webbplatsen verksamst.se.

Om företaget går dåligt och inte kan betala sina skulder kan det sluta med konkurs. Då säljs allt som företaget äger. Pengarna används till att betala företagets skulder.

Hit kan du ringa

Du kan alltid ringa eller skriva till myndigheterna om du har frågor om att starta företag. Här är telefonnummer och webbadresser.

Arbetsförmedlingen

Om du är arbetslös och inskriven på Arbetsförmedlingen kan du få hjälp med att starta företag. Arbetsförmedlingen kan också hjälpa dig som behöver anställa personal.

Har du frågor ring:

0771-416 416

Lättläst information finns på:

www.arbetsformedlingen.se

Bolagsverket

Hos Bolagsverket kan du registrera ditt företag och skydda företagets namn. På Bolagsverket hittar du också uppgifter om andra företag.

Har du frågor ring:

0771-670 670

Lättläst information finns på:

www.bolagsverket.se

Försäkringskassan

Försäkringskassan räknar ut sjuklön, sjukpenning och föräldrapenning för dig och dina anställda.

Har du frågor ring:

0771-179 000

Har du aktieföretag och det gäller dig själv ring:

0771-524 524

Lättläst information finns på:

www.forsakringskassan.se

Jordbruksverket

På webbplatsen hittar du bland annat information om olika typer av stöd och ersättningar till dig som driver företag på landsbygden. Där finns också information om handel av mat med andra länder.

0771-223 223

www.jordbruksverket.se

Kronofogden

Kronofogden hjälper företag att kräva pengar för obetalda skulder.

Har du frågor ring:

0771-73 73 00

www.kronofogden.se

Lantmäteriet

Lantmäteriet kan hjälpa dig med att bilda en samfällighetsförening.

0771-63 63 63

www.lantmateriet.se

Patent- och registreringsverket (PRV)

PRV skyddar uppfinningar, varumärken och design.

Har du frågor ring:

08-782 28 00

www.prv.se

Pensionsmyndigheten

Pensionsmyndigheten administrerar och betalar ut den allmänna pensionen.

Har du frågor ring:

0771-776 776

www.pensionsmyndigheten.se

Skatteverket

Skatteverket sköter skatter och deklarationer.

Vill du beställa blanketter ring:

020-567 000

Har du frågor ring:

0771-567 567

www.skatteverket.se

Statistiska centralbyrån (SCB)

På webbplatsen finns information till dig som ska starta ett företag.

Du kan få hjälp av SCB om du ska lämna information om ditt företag.

Har du frågor ring:

010-479 40 00

Lättläst information finns på:

www.scb.se

Tullverket

Tullverket sköter avgifter och skatter för handel med andra länder.

Har du frågor ring:

0771-520 520

Lättläst information finns på:

www.tullverket.se

verksamt.se kundtjänst

Har du allmänna frågor om processen att starta och driva företag?

Hittar du inte det du söker, kontakta kundtjänsten hos Bolagsverket.

0771-190 300

www.verksamt.se

Rådgivning och nätverk

Det finns också nätverk och organisationer som kan ge dig råd.

ALMI Företagspartner

I hela landet finns ALMI Företagspartner.

De hjälper dig som planerar att starta företag och dig som nyss har startat ett företag.

Du kan få hjälp med att utveckla dina idéer och ditt företag.

Du kan också få hjälp med

att låna pengar för att starta ditt företag.

www.almi.se

Coompanion - Kooperativ utveckling

I varje län finns också Coompanion som arbetar med Kooperativ utveckling.

De ger råd till personer som vill arbeta tillsammans och starta företag tillsammans.

Coompanion ger råd från att ni har en idé tills ni har ett företag som fungerar.

www.coompanion.se

Drivhuset

Drivhuset hjälper nya entreprenörer att starta och driva företag

eller på andra sätt förverkliga sina idéer.

Vi ger vägledning, utbildning

och en kontorsmiljö som ger dig nya idéer.

www.drivhuset.se

Enterprise Europe Network

Om du behöver hjälp med frågor om EU och den europeiska marknaden

kan du kontakta Enterprise Europe Network.

De svarar på frågor och ordnar seminarier.

Enterprise Europe Network kan också hjälpa till att ordna kontaktuppgifter till andra företag.

Det går att söka pengar från EU till vissa projekt och idéer.

Enterprise Europe Network kan

hjälpa dig med det också.

www.enterpriseurope.se

Insamlingsstiftelsen IFS Rådgivningscentrum

Om du vill ha information på ett annat språk än svenska kan du kontakta IFS.

Det kostar inget att få råd och hjälp av IFS.

Du kan till exempel få hjälp med att göra en affärsplan.

IFS har även informationsträffar.

www.ifs.a.se

08-693 99 42

NyföretagarCentrum

Det finns ungefär 100 NyföretagarCentrum runt om i landet.

Där får du råd och hjälp med att veta

om din affärsidé är bra eller dålig

utan att det kostar något.

www.nyforetagarcentrum.se

Övriga kontakter

När du startar företag är det bra att ha kontakt med din bank

eller någon annan rådgivare som till exempel bokföringshjälp, revisor eller en jurist.

Det är också bra att prata med andra personer

som har erfarenhet av just den bransch du är intresserad av.